

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEJZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok - és közs. előjárónak egészévre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjejzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 1 cm.-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltenek. — Bélyegdíj külön 60 fillér. Nyílt tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket e lap részére elfogad minden hirdetési iroda. —

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkiadó üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatkak vissza.

Községi uj tisztviselők az udvarhelyi járásban.

A „Székely-Udvarhely“ mult számában röviden jeleztük az előjárósági általános választások lefolyását. Ezek a választások három esztendőre szólnak: 1900., 1901. és 1902. évekre.

Az udvarhelyi járásban már korábban befejezést nyert s a kereszturi és okládi járásokban vége felé közelget az előjárók újra választása.

„A régi jó világban“ sor szerint volt a falusi bíróság s nagyapáink keresztvonalással jegyezték ellen a „hivatalos irásokat“. Napjainkban is megesezt még ez a szegény s így e miatt igen sokszor történtek olyasmik, melyekért az irni-olvasni nem tudó falusi előjárót jó lélekkel elmarasztalni nem igen lehetett. Pedig a közügy gyakran kiszámíthatlan károkat szenvedett.

Nézetünk szerint — a községi előjárók működése épen oly fontos, mint bármely más tisztviselőé. Ma már a felsőbb hatóságok sokat kívánnak és pontos kezelést követelnek tőlük is. Ideje volt tehát kiválogatni ez állásokra azokat, kik legalább irni és olvasni tudnak.

Községeink társadalmi élete nagyrészen elég élénk. Ezt azonban ügybuzgó papjaink s főképp lelkiismeretes tanítóink mozgatják — majdnem magukra hagyva. Illő, hogy támogatásukra sieszenek előjáróságaink is.

De másfelől a községek belső ügyeiben — sok helyen az alig nehány értelmes ember torzalkodása, egymás iránti méltánytalankodása, igazságtalan kicsinyeskedése miatt — minden kezdeményezés, jóra, hasznosra törekvés, a község lakosságának sanyaru helyzetén való gondolkodás teljesen szünetel. Feltétlenül szükséges, hogy minden pap és tanító elfoglalja ezután a községi képviselőtestületi gyűléseken is az őt megillető méltó helyét és mindenben, hol annak szüksége fennforog, indítványozó, vitató, ismertető és felvilágosító szavát felemelje. A nép jólléte, ügyeinek igazságos intézése, az előjárók boldogulását s azok méltó becsülését eredményezi. Mert régi igazság az, hogy a milyen a pásztor, olyan a nyáj.

Falun a közművelődés egyedüli közvetlen intézői: a papok és tanítók, kikben összpontosul minden község bizalma — keljenek versenyre ezen a té-

ren is. Mutassák meg a helyi viszonyokhoz mért legjobb irányt szóval, tollal és tettekkel. A vármegye élén a főispán és alispán mindenkor készségesen támogatják s az elismerés — érdem szerint — el nem marad. Hiszen csak a közel multban is láttuk, hogy még a gazdasági cselédekről sem felelkezik meg kormányunk.

Legszébb jutalmukat azonban az általános tisztelet- és szeretetben csakhamar feltalálják.

Előre tehát egyetértéssel, karöltve az új előjárókkal! Az egyház és iskola vezetői támogassák a községet, de kétszeresen segítse viszont a község is ezeket! S ha így, együtt és egymást kiegészítve működnek, lehetetlennek vált üdvös intézmények is gyorsan, akadály nélkül létesülnek. Bármely ez irányu mozgalomban szívesen támogatjuk s a „Székely-Udvarhely“ szük teréhez mértén, minden közérdekű ügyet felkarolunk — mozgalmuk sikere érdekében.

Az udvarhelyi járásban megválasztottak névsorát közöljük a községek abc sorrendje szerint, minden községnél első helyen a községi bírót, 2-ikon az albirót, 3-ikon a pénztárost és 4-iken a közgyámot, a mint itt következik:

1. Atyha: Ifj. Péter Mihály, Simó István, Simó Ferencz, Szász Mihály.
2. Agyafalva: Kövecsi Márton, Zonyor Domokos, Kövecsi Zsigmond, László Ferencz.
3. Alsó-Sófalva: Biró D. Sándor, ifj. Biró Sándor, Biró Sámuel, Biró Dániel.
4. Árvátfalva: Hécei Dénes, Balázs Dénes, Nagy Károly, Nagy László.
5. Béta: Ifj. Gál Mózes, Gál D. Dénes, Szélyes Mózes, Szélyes Ignác.
6. Bethlenfalva: Nagy Ferencz, Nyisztor Sándor, ifj. Balázs István, Szilágyi Károly.
7. Bikafalva: Lukács Gyula, Lukács Ferencz köz., Tóth Károly, Máthé János.
8. Bogárfalva: Nyisztor János, Sente János, Simó Domokos, Hadnagy János.
9. Börgöz: Fekete József, Fekete Ferencz, Téglás György, Varga György.
10. Décsfalva: Bartos Mihály, Hegyi Ágoston, Bartos János, Veres Mózes.
11. Dobó: Gál Félix, Hegyi Sándor, Gál Gergely, Somorai János.
12. Fancsal: Fancsal János, Sebestyén Elek, Sebestyén Antal, Sebestyén Gyula.
13. Farezád: Ince Gergely, László Ferencz, Pálfi Lajos, László János.
14. Farkaslaka: Albert Zsigmond, Orbán Gábor, Nagy Dénes, ifj. Jakab Mihály.

15. F-Boldogfalva: Pál Tamás, Péter Ignác, Bak Mózes, Fülöp Albert.
16. F-Sófalva: Szóke Dániel, Lukács János Dani, ifj. Kovács Mózes, ifj. Enyei László.
17. Fenyéd: ifj. Sándor István, Lőrincz Mózes, Balázs Károly, Gergely László.
18. F-Váralya: András Sámuel, Deák Sámuel, Márton Sándor, Jánosi József.
19. Hodgya: Józsa Péter, Bedő István, Kis Lajos, Rácz Imre.
20. Kadicsfalva: Kedves Domokos, ifj. Nagy Sándor, ifj. Köteles István, Lőrincz Gáspár.
21. K-Oláhfalu: József Károly, Both Lukács, Toth Károly, Both Tamás.
22. K-Kisfalud: Ifj. Bak Péter, Szélyes Ferencz, Szász Mózes, Pál István, Elekes Ilyés.
23. Korond: Tótfalvi Ferencz, Imre Ferencz, Fábán József, Nagy István.
24. K-Keményfalva: ifj. Sebők Márton, Ince Márton, Sándor József, Szabó Ferencz.
25. Lengyelfalva: Biró Ferencz, ifj. Simó József, Bálint Mózes, Simó Sándor.
26. Magyaros: Istók János, Balácsi Péter ifj. Istók József, Balácsi Domokos.
27. Malomfalva: Jakab Mózes, Király András, Székely Ferencz.
28. Máriafalva: Lukács István, Pál Sándor felső, Pap Lőrincz, Pap János.
29. Mátisfalva: Palló Mihály, ifj. Felső Gábor János, Szöcs Sámuel, Szél János.
30. Óczfalva: ifj. Orbán Mózes, Biró Albert, Székely Matyás, Antal István.
31. Orszhegy: Tamás Agoston, Bálint Pál, Bálint Imre, Pál István.
32. Pálfalva: Ilyés József, Szabó Mihály, János József, Ilyés János.
33. Parajd: Ifj. Gagy János, Csejdi Károly, Flepsz József, Szóke Zsigmond.
34. Patakfalva: Szabados József, Simó Dénes, Simó Mihály, Szabados Mózes.
35. Sükö: Ifj. Simó Sándor, Kis Albert, Kovács Gergely, Kovács Antal.
36. Sz-Oláhfalu: Balázs István, Márton Dénes, Ambrus János, Lőrincz Áron.
37. Szt-Király: Bodó Ignác, Kovács Mózes, Lőrincz János, László András.
38. Szt-Lélek: Hajdó Gy. János, Geréb Domokos, Kis Károly, Lakatos Menyhárt.
39. Szt-Tamás: András Ferencz, Menyhárt Lajos, Bálint Gergely, ifj. András Ferencz.
40. Tibód: Szóke Márton, Nagy Imre, Dakó József, András József.
41. Ülke: Sebestyén Antal, Lakatos Lőrincz, Vas Ignác, Ülkei József.
42. Vágás: Józsa Sándor, Lázár Márton, Lázár Pál, Somorai Sándor.

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGÁJA.

Farsangi székelynóta.

— A székelyudvarhelyi Székely Dalegletnek szives üdvözlétül. —
(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája.)

Udvarhelyen már régóta
Dáridóban az a nóta:
Nénemasszony itt a kezem,
Hogy a lányát majd elvesszem.

Becsületes székelyfajta,
Éppen mint az édes anyja.
Esze helyt áll, szive tele,
Sohse kozmás az étele.

Mint az orsó, vigan perdül,
Csókos ajka dalra esendül.
Ilyen nővel sohse félek,
A jéghátán is megelek!

Fülei Sz. Lajos.

Fohász.

Messze, hol az aether többé már nem lebeg,
Hol nem világít már sem nap sem Orion,
Hol nem üzik egymást jó s gonosz szellemek:
Mi van ott; ki van ott a sötét tájakon?
A képzelem megáll; nem tud menni hova...
Ott lengsz, ott is élsz te,
Végtelen Jehova!

Hol a parányoknak milliómod részét
Láthatlan mértékkel mérik titkos kezek;
Hol a harmat cseppet párakká tépik szét,
S mindegyikben mozog egy ázalag-sereg,
Ki vigyáz, hogy semmi ne legyen veszendő...
Te rendezed őket
Jehova, Teremtő!

Vajjon tudjatok-e a letnek határát? —
A nem letezőből mikor leszen élő? —
Tér s idő mesgyéin mely gondolat száll át? —
Anyag s szellem között ki lesz az ítélő? —
Csak te tudod mind ezt, kin-k hatalma nagy;
Az okoknak oka
Örök Isten, Te vagy!...

Ki kért meg, hogy alkoss; ki esengett nálad,
Midőn vigyáztál rám az anyám méhében? —
Mért, hogy ember lett m; nem virág vagy állat;
Vagy mért nem hagyál a semmiség ködében?...
Lelkem (mely én vagyok), ezt a választ adja:
Előre szerettél,
Irgalomnak atyja!

Mikor Hágár sirva a pusztákon bolygott,
Letette a földre halálra vált fiát:
Hol voltál Jehova? Talán nem voltál ott?
Nem hallottad, hogy a haldokló mit kiált?...
Ott voltál; felhatott hozzád kiáltása;
Mert te vagy az örök
Szeretet forrása...

Vadon szikláiban rejtőzött el Dávid,
Saul tört utánna vérszomjas gyilokkal,
Kerülte az álom fáradt szempilláit,
Rejtekekben küzdött bős vadállatokkal,
Elhagyta Jonathán, elhagyta őt Michál:
Jehova, te magad
Mellette maradtál!...

Ott vagy a tengernek hullámai között,
Hol százlabu szörnyek rohannak Pál után;
Ott vagy, midőn hozzád kiált az üldözött,
S Dániel lábához simul az orozlán.
Sinaia mennydörgő villámok lángjában
Ott vagy, s az enyelgő
Zephir fuvalmában!...

Bár elhagy mindenki; megvet apám, anyám;
Felém, volt barátim gunnyal tekintenek;
Véreim, szerettem nem gondolnak reám;
Létem vagy nem létem közönyös bárkinék;
S durván taszitanak a halál torkába:
Pihenni mehetek
Jehova karjába!...

Borulj le hát szellem, reszkess, hitvány anyag! —
Nem mozdulhatunk, nem futhatunk sehova:
Közel van az, kit a világok imádnak;
Mindenütt körülzár bennünket Jehova.
S ha bár elhagynók is ezt a mindenséget:
Ott is megtalálunk,
Örök Isten, Téged!

Kóhalom.

Sükösd András.

43. Zetelaka: Bíró Mihály, Bíró Ignác, Sebestyén György II. albíró, Márton Mózes, Nagy Ferencz adószedő, Kalapács Mózes.

Ime, bemutattuk a központi szolgabírói járás községi közvetlen vezetőinek névsorát. Sok derék, józan gondolkozású székely egy csoportban. Nem is említve a községi és körjegyzőket, kik mindnyájan tulterhelve teendőikkel, feladatuk az adott viszonyokhoz képest — hiven teljesítik: ezektől reméljük s felsőbb hatóságaik ezek után várják az illető községek közvetlen kormányzását három éven át. Többen vannak köztük, kiket már évek hosszú során tüntetett ki a közbizalom, mert hívek és pontosak voltak kötelességeik teljesítésében. Mi hiszszük, hogy mindnyájan megfelelnek állásukban s három év múlva ismét együtt számolnak be hű, lelkiismeretes munkásságukról. Ugy legyen!...

A diurnisták. Felvirradt a piroló hajnal a napidíjasokra is. Ezek a szegény emberek teljesen bele voltak törődve a sors változhatatlanságába és irrasztaluk mellett görnyedve, körmöltek, robotoltak, elvégezvén a munkájukat kiszabott napidíjért, melynek maximuma a fővárosban sem volt több két korona és negyven fillérenél, minimuma pedig egy korona és hatvan fillér, vagy két korona között változott. Hány nő ember van ezek között a számtalan emberek között, kiknek a végzetük e pályára szánta őket, alig-alig keresvén meg a betevő falatjukat s ha mellekesen talán nem keresnének valamicskét, akkor éhen pusztulnának. Neha-neha ugyan megmozdult az országos díjnyel-egyesület és hangos szóval kérte tagjai helyzetének javítását — eredménytelenül. Elboacsúthatták őket bármikor — osztrák jatekszeri lehettek feljebbvalóik kezében, lenézettek, mellőzöttek voltak; általában véve afféle „szükséges rossz”-nak tekintették őket. Mindezen a sanyaru állapotok most változtak a belügyminiszterium kezdeményezésére. Mindazok a közigazgatási hivatalok, melyek a belügyminiszterium hatáskörébe tartoznak, életbe léptették a reformot; ezután következnek a többi hivatalok. A diurnista ezentúl hivatalnok számba megy. Esküt kell tennie a hivatalos titok megőrzésére. Fizetésük minimuma a fővárosban 2 korona, vidéken 1 korona 60 fillér. Ezenkívül nyugdíj élveznek; tíz esztendő szolgálat után 200 koronát, a legnagyobb összeg 600 korona. Ha beteg valamelyikük, a hiányzó napokért nem vonják le a fizetést; hosszabb betegség esetén fizetésük 5 százalékát kapják. Ezenkívül egy havi felmondásuk is van. Mindezek oly előnyök, a melyekkel ha nem is nagyon, de némileg javítanak a napidíjasok szomorú helyzetén. A fennálló viszonyok mellett még betegnek sem szabadott lennie a szegény diurnistának. Nagyszámú aktát raktak eléje nap-nap után s azt bizony el kellett végeznie, nehogy restancia maradjon, mert akkor beletemeközhetett volna a munkájába. Vagy tovább maradt a hivatalban, vagy pedig kis munkát hazavitt és otthon körmölgetett, nehogy visszamaradjon. Ez pedig annyiból hátrányos, hogy az esetleges mellékkeresetől — delutáni foglalkozástól — elesett, a mi pedig, e szerény javadalmazást tekintve, ugyszólván nélkülözhetetlen volt rá nézve. Most legalább megvan a biztos kenyerek — és ez is valami.

A szövetkezetekről.

I.

Első kérdés, hogy mi az voltaképpen: szövetkezet? — Az, a mint maga a szó mutatja két, három vagy akárhány embernek társaságba állása azért, hogy a mit egy ember ereje meg nem bír, azt a többiek ereje által létesíthessék.

Ez a szövetkezet.

A második kérdés: mikor, illetőleg mely ügyek létesítése teszi kívánatosá a szövetkezést? — Ha erre a kérdésre egy szóval akarnánk megfelelni, azt kellene mondjuk, hogy bármely ügy. Egy csomó példát fogok felsorolni rá, addig azonban — becsánat — beszéljünk valami másról.

Napjainkban minden ember arról panaszkodik, hogy megélni nehéz. És ez igaz, de a minék igen is megvannak a maga természetes okai. Vizsgáljuk egy kis részleteket. Miért bajos megélni? Általánosságban egyik oka a közmegdrágulás. Öregberek emlékezzünk csak vissza, nem sokkal, de úgy 30 évvel; akkor itt lehetett bérelni egy lakást 60 forinttal; ez ma éppen kétszer annyit. — hogy többet ne mondjak; egy font hus 12-15 kr, egy kupa jó bor 20-24 kr; egy öl tüzifa 5-6 frt volt. Hát hol vagyunk ma ezzel szembe! Mondhatjuk bátran, hogy az utolsó 30 év alatt hazánkban azok a cikkek, a melyeket naponként fogyasztani kénytelenek vagyunk, kétszeres drágábbak lettek. A megélhetésnek nehéz oka másodsor a túlságos cifrázkodás. Az ember elbámul, ha az eltöltött időket összehasonlítja a maival. Nekem még élnek emlékenben van, hogy mikor oda haza Háromszéken gyermekeskedtünk, úgy meg volt mindenkinek a maga rangja szerint való öltözete, hogy az azontul nem ment. A jobbágy embereknek fehér harisnya, brassói kék posztó kabát, nyáron kalap, de nem selyem kalap, télen báránypőr-sapka; az asszonyoknak pedig csak a főrevaló ruha bolti, egyéb minden házi szőttés, a mit ők maguk szöttek és fontak. Ezekben jártak, mire egy év alatt az egész család nem költött 30 frtot, mert minden a háztól telt ki. Azután jöttünk mi a köznemesség úgy mint a gyalog katona családok és a huszár katona családok. A férfiaknak kék brassói posztó nadrág és kabát, kordován eszima, selyem kalap nyáron, télen sapka. Az asszonyoknak topánka, szőr kötő, vikler és rizskása kalap; de odahaza a háznál éppen úgy viselik a szép házi-szöttés ruhákat, mint más. Ezen kívül pedig asztalnemű, ágynemű, fehérnemű mind háznál szőtt szép fehér gyolcs, melynek beszerzése nagyon kevésbe került, mert kora őstől késő tavaszig — vagyis egész télen át — a székely asz-

szonyok csak azzal foglalkoztak. Nem is volt jó gazdasszony, kinek a lakájában végesleg nem állott a sok gyönyörű vaszon, a sok szép házi-szöttés. Mindezt ma nincs, mindezt ma rejtendő pénzen kell megvásárolni. És most hasonlítsuk össze a mostani divatot és a mostani ruházó-lást! Drága ruhák, drága kalapok s még a legszegényebb sem akar elmaradni. Ma egy közönséges napszamosnak a neje is sokkal cifrábban öltözködik, mint ennek előtte azok a jó családból való tisztés székely asszonyok. Tessenek elhinni, hogy előbb, utóbb vagy meg kell ennek fordulni, vagy pedig megbuktat minket.

Ismételjük tehát: az általános megdrágulás és általános cifrázkodás. Ez nagy baj, de ennél sokkal nagyobb baj, hogy vele szembe a jövedelmünk nem kétszer akkora. Mert hiszen ha úgy volna! De nem így van. A földműves azt mondja, hogy a földje most sem terem kétszer annyit, az iparos! A szegény iparos azt sem tudja mit is mondjon Magyarország ipareltében akkora változás van, hogy arról a mai fiatal nemzedéknek fogalma sincs. A mi gyermek korunkban híre sem volt annak, hogy kész lakatot, kulcsot, ruhát, mind egy csináltattak az iparosoknál, a kiknek aztán volt is mindig munkájuk s azt meg is fizettek tisztességesen. Szomorú igazságok ezek uraim s hogy igazságok, azt úgy tudja minden ember, a ki arra az időre még emlékszik vissza. De nagyot változott az ipari képzés is. Hiszen nem olyan régi dolog még, mikor az inasnak remeket kellett csinálni s azt a ezéh megírta! Nem olyan régi, mikor a felszabadult legénynek előbb egy csomót vándorolni kellett, hogy minél többet lásson, tanuljon s mikor az iparban egészen kitanulta magát, csak akkor engedték meg, hogy műhelyt nyisson. Ma ez nem így van. Igaz, hogy kissé furesán van. Mert ha a tanult osztálytól megkivánják a teljes szakképzettséget, akkor miért nem kivánják meg az iparostól is. En nem lehetek járásbíró, mert nincs oklevelem, a pap nem lehet alispán, mert nincs oklevele, a pénzügyigazgató nem lehet tanító, mert nincs oklevele; arra mindenikre külön meg kell keresni. Mig ellenben egy szabó nyithat suszterajt, egy takács lehet kereskedő, egy asztalos folytathat kalaposságát s a bádogosnak jogában áll fotográf üzletet folytatni. Hat miért van ez!?

Nos, ha igen össze-vissza vagyunk, ha olyan nehéz megélni, az most mar a harmadik kérdés, hogy mikép segítsünk magunkon?

Csulak Lajos.

TANÜGY.

Nyílt levél a „Székely-Udvarhely”-hez.

Az Udvarhelymegyei Tanító-Egylet Homoród járási köré népes gyűlést tartott f. hó 8-án Rezesenyden. Megjelentek a járáskör rendes tagjai, majdnem teljes számban; a rezesenydi értelmiség: pap jegyző, hasonlólag a székely gazdák egy kis töredeke, közöttük e sorok szerény írója is.

Megvallom, ez ideig nem igen volt alkalmam valamely vidéki tanítógyűlésben részt venni. Ez okon fogalmat alkotni sem tudtam magamnak, hogy ott minő tárgyak fordulhatnak elő? Miként értekezhetnek, vitakozhatnak a mi tanítók? Van-e, lehet-e alapja azon sok panasznak, a mit egyik másik székely gazda, — talán községi előjáró — a gyűlésben megjelenő tanítók részére külföldi segély, napdíj és természetbeni fuvar miatt támaszt? Hallottam értelmes, művelt — de e részben meggyőződéses szerint felületesen gondolkozó — embertől is olyan nyilatkozatot, hogy a mai tanítóság ha össze is gyűl valamely helyen: csak azon tanácskozik, hogy a maga jövedelmét minél nagyobbra emeltesse, az iskola ügyét, az oktatás-nevelés módjait hagyja abban az állapotban a miként az ez előtt 30 évvel volt.

Ha így volna, azon sem csodálkozhatnánk, mert realis időben élünk s foglalkozásunk pontos teljesítése a független anyagi helyzetet multhatlanul feltételezi s tán azt is mindenki tudja, hogy „minden szentnek magafelé hajlik a karja”.

De szerkesztő ur kérem, az említett gyűlésen nem így volt. A Homoród járási tanítók a tárgyalagos, higgadt tanácskozásokban ritka álláspontra emelkedtek. Bizonyosan a kartársi szeretet tanította őket. Mert láttam én hivatalos gyűléseket az országgyűléstől le falugyűléséig. Láttam társulatok, egyetlek tanácskozásait a falusi hitel-szövetkezetektől fel egészen az EMKE hatalmas közgyűléseig: hanem sehol az egymás felfogásának nagyobb mérvű tisztelgetés tartását, a külföldi vélemények okokkal meggyőzhető kapacitáitál jobban kifejlődve nem találtam, mint ez egyszerű falusi tanítók gyűlésében.

Nem az intrika, nem az alakoskodás, nem a szenvedély uralkodott: hanem a józan mérséklet, a közmegebecsülés, az igazságérzet. Nem a maguk dolga forgott napirenden, bár volna az is feles számmal, hanem a közügy, a tanítás nevelés érdeke. Miként, mi módon lehetne könnyebben megközelíteni, vagy tán el is érni a célt, melyért ők elhivatva vannak?

Elsőnek Kis József állott ki a küzdőterre gyakorlati tanításával. Tanításának eredményesnek kellett lennie, mert ellenvélemény hiányában az elnök enuncziálta.

Azután Szigethy Ilona oklándi tanító nő olvasta fel dolgozatát, azon életbe vágó tárgyról, mely ez időben a tanítók körében általános köz kézen forog: Szükséges-e az egy tanító osztatlan iskolának külön tanterv készítése? Ez volt hatalmasan megindokolt dolgozatának alapja. Szerkesztő ur, kicsi a beka, de a szája nagy. Előadó a gyöngéd nemhez tartozik, de érveiben oly hatalmas pozíciót foglalt el, hogy azt elviselni Herkules vállait is megpróbálta volna. És a mi jölesett nekem, nyugodt szemlélőnek, az, hogy érvei valódiak, igazak voltak. Mindent emlékezetből nem tudok leírni, de azt mégis fel kell említenem, hogy ha külön tanterv készül az osztatlan iskolának, az menyiségileg csak kevesebb lehet, mint az osztatlan iskoláé. Már pedig az élet viszonyai nem olyanok, hogy a jövő nemzedéknek egyik fele ke-

vesebb ismerettel is beérhes-e, mint a másik fele. Hát nem úgy elő kell-e készíteni a megélhetésre az osztatlan, mint az osztatlan iskola növendékeit? Hát tehet arról a szülő, ha ő olyan helyzetben van, hogy gyermekét csak osztatlan iskolába járathatja? Hisz így, ha kevesebb tanítanak az osztatlan iskola növendékei, az a szülőknél és gyermekeknél egyaránt mintegy erkölcsi büntetés számba megy. Ezek és ilyenek voltak előadónó érvei s végül is azon álláspontra helyezkedett, — természetesen — hogy külön tanterv nem kell.

Az ellenfelek is győzték érvel, sőt kijelentem, hogy le is győzték, mert szavazatra kerülvén a kérdés, 15 szóval 10 ellen előadónó javaslatát elvetették s határozatilag kimondották, hogy: az egytanító osztatlan iskolának külön tanterv kell.

Következett Szász Béla előadása. Ismertette Czukrász Róza fővárosi tanító nő új módszerét a játszva tanítási módszert. Folyékony szép előadásával lebilincselve tudta tartani a figyelmet. A komoly tanításból jöteket nagyon helyesen nem hajlandók tanítóink csinálni s előadó sem ajánlotta, máskülönb is majd a gyakorlat dönthetne e fölött.

A folyóügyeknél a központi bizottság néhány leirata hozott köz tudomásra. Majd elnök a Székely-Udvarhely című lapot, mint a testület hivatalos közlönyét s a Székely Tanügy-et mint a székelyföldi egyetlen szaklapot ajánlotta a tagoknak meleg pártfogásába.

És végül következett a tisztujtás. Elnök lett, vagyis jobban megmaradt közfelkiáltással: Bedő József, jegyző szótöbbséggel: Kiss Jakab, penztárnok újból közfelkiáltással megmaradt: Kis György, könyvtárnok: Szabó Mózes.

Szerkesztő ur! Komoly embereknek komoly munkája, jó munkának jó eredménye szokott lenni. Meg vagyok győződve, hogy e vidéken gyermekeink jövője törekvő vezetők kezében van. Isten áldja meg őket!

Figyelő.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Áthelyezés.** A király Lászlav Andor segesvári kir járásbírónak a helybeli kir. járásbíróshoz — saját kérelmére — leendő áthelyezését megengedte.

— **Benedek Elek a Kisfaludy-Társaság tagja.** Benedek Elek, vármegyénk nagy írt oly többséggel, a mely valódi diadalát jelenti, a Kisfaludy-Társaság a költők csoportjába rendes tagnak választotta. Benedek Elekről a Magyar Hírlap ez alkalomból következőket írja: „Benedek Elek egyike a mai irógeneráció legrokonszenvesebb tagjainak. Magyar ember a lelke fenekéig, sőt vérbeli székely, a mi legalább az erdélyrészi ember szemében egy fokkal több is. Írásai az utolsó mondatig magyar szívre, magyar emévre, magyar gondolkodásra vallanak. A minthogy ő maga is egyéniségében, megjelenésében, modorában, törekvéseiben mintaképe a komo y gondolkodású, önzertesz, munkás, lelkesedni tudó, eszméiert nyíltan küzdő magyar embernek. Nevét országszerte jól ismerik és kevés irónk van, a ki felé olyan fentartás nélkül hajlik a rokonszenv. Semmi sem természetesebb, mint ez. Munkájának a jellege teszi, hogy így van: az a nagy tisztesség, az a nemesen erkölcsös alap, a melyből mindenkor kiindul, az életben ép úgy, mintha toll van a kezében. Benedek Elek megírta a Testamentumot, a mely csak egy újjnyi vastagságú könyvecske, de azért éppen elég lelki utavalonak azok számára, a kik az élet tévelygéses útjainak indulnak neki. Ezt a kis könyvét minden magyar család szívében ott szeretnék tudni az utolsó betűig. De írt még nagyon sokat ezenkívül: regényt, elbeszélést, tárczát, tanulmányt, szindarabot; gyűjtötte a magyar népmesék kincsét s hatalmas könyvsorozatban becsatolta közre; komoly szolgálatot tett ezzel a magyar ügynek, éppúgy, mint magyar történelmi munkájával is. S mellekesen még arra is ráér, hogy egy gondosan megírt, komoly törekvésű kritikai folyóiratot szerkesszen: a Magyar Kritikát. S ez az ember mindössze sincs meg negyven éves. Oly korban jutott be tehát a Kisfaludy-társaságba, a mikor erejének teljességével rendelkezik.” Öszinte szívből üdvözljük a magunk részéről is Benedek Eleket, ki igazán érdemes volt a Kisfaludy-Társaság kitüntető bizalmára.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Vármegyénk főispánjának az 1886. XXI. t.-cz. 46. §-ában körülírt jogára alapított 39-1900. sz. intézkedése folytán Damokos Andor dr. vármegyei alispán vármegyénk törvényhatóságí bizottságának tagjait e hó 16-án (pénteken) d. e. 9 óraker a vármegyeház dísztermében megnyitandó rendkívüli közgyűlésre hivta meg 1077-1900. alisp. sz. alatt. A tárgysorozat első pontja a már előre jelzett 1 százalékos vármegyei pótdó kirovásának névszerinti szavazás útján való elhatározása lesz. A többi tárgyak kormányrendeletek, hivatalos előterjesztések, választások, szabályrendeletek, községi ügyek, átiratok és kérvények lesznek. Ezen közgyűlésen kerül előterjesztésre a vármegye alispánjának lapunk kiadójával kötött újabb szerződése a hivatalos lapot illetőleg, valamint a vármegye házi szükségletét képező nyomtatványok, írószerek és papiroknak legalább jövőre árlejtés útján leendő biztosítására vonatkozó kérvény is.

— **Halálozások.** Városunkban a nagykiterjedésű Rápolthy és Gyarmath családokat gyászneset érte. Rápolthy Sámuel kir. ügyészségi írnok életének 51-ik évében e hó 9-én elhunyt Gyula-Fehérvárt. Temetése ma d. u. 3 óraker lesz ugyanott. — Az udvarhelyi róm. kath. esperesi kerület lelkészkedő papsága mely megilletődéssel jelenti, hogy szeretet: kartársa Balogh Ferenc szentkirályi róm. kath. lelkész, életének 74-ik, papságának 49-ik s szentkirályi lelkészkedésének 29-ik évében e hó 3-án lelkét visszaadta Teremtőjének. A folyton munkálkodó lelki atyát kartársai és híveinek mély részvétele mellett kísérték örök nyugalomra e hó 6-án a szentkirályi sírkertbe. — Olajos Józsefné László Anna élete 63-ik, özvegyesége 28-ik évében e hó 3-án hosszas szenvedés után megszűnt élni városunkban. Temetése e hó 5-én volt nagy részvét mellett. — Mátyus Jánosné Barabás Justina e hó 4-én 66-ik évében hosszas szenvedés után meghalt Felső-Sófalván, hol e hó 6-án helyezték nyugalomra.

— Énlaki Török Ferencz bőződi unitár. énekvezér-tanítót és feleségét Radó Juliát súlyos csapás érte. Kedves fiok: énlaki Török Ferike életének 5-ik évében megszünt élni e hó 2-án Bözöd községben — Palló István nagygalambfalvi állami iskolai tanító hunyta örök álomra fáradt szemeit e hó 10-én dél-előtt 11 órakor életének 43-ik és harmadszori házassága 5-ik s tanítói pályán töltött 22 évi fáradtság, tevékeny munkásság után. Küzdelmes élet kísérte lép-teit: legyen nyugodt és esendes nyugalma ott, hol nem fáj semmi Híven, becsülettel betöltötte pályáján hivatását!... Temetése e hó 12-én (hétfőn) lesz Nagy-Galambfalván. Három kiskoru gyermeke vesztette el benne édes atyját, ki nekik mindenük vala.

— **Műkedvelői előadások falun.** Ege község ez évben is kitett magát. Orbán Imre tanító vezetése alatt műkedvelői előadást tartottak, mely még fényesebben sikerült, mint a megelőző évben. Előadták „A szökőlt katoná” ez népszimulvert oly összevágóan, szépen, mely csak becsületükre válhatik a derek vezető és működő személyeknek. A bevétel 128 korona 60 fillér. Tiszta jövedelem 60 korona 6 fillér volt. Működtek: Demeter Mari, Csizsér Irma, Zágonyi Biri, Ferencz Zsuzsika, Orbán Imre tanító, Ferencz Dénes, Sándor Mihály, ifj. Orbán Dénes Kovács Domokos, Ferencz József és Demeter Dénes. — Felülfizettek: Balásy Sándor 2 k., Sándor Lajos, Pap József és Gáspár Ferencz 1—1 kor., Szabó Pál, Kardos András, Ambrus Sándor és Szabó József 60—60 fillért. — A kissolyosi olvasó-és dalegylet szintén színdarabot adott elő a napokban kitűnő sikerrel. Közreműködtek: Barabás Mózes, Berei Mózes, Barabás Juli, Simó Sándor, Dankó János és Izsák János. Színpad került a „Mátyás diák” ez. I. felv. vigjáték, Ezenkívül több igen szép dall énekelt a daloskör s szavaltak Simó András és Simén Gábor. Tiszta jövedelem 57 korona 70 fillér volt. Felülfizettek: Nagy S. és Fülöp Kálmán 20—20 fillért. — A szentgyeházas-oláhfalvi róm. kath. iskola ifjúsági könyvtárájára — mint halljuk — e hó 17-én (szombaton) az iskola két termében (színelőadással egybekötött zártkörű táncestélyt rendeznek. Előadásra kerül az „Inkognitó” ez. I. felvonásos bohózat. Czigányokat és... Csik-Szeredéből szállítanak.

— **A helybeli kaszinó** Solymossy Lajos dr. elnöke alatt a napokban tartotta meg közgyűlését. Koncez Aurél titkári, Molnár Sándor pénztárosi és Lázár József könyvtárosi jelentését tudomásul véve, elnök előterjesztésére elhatározták, hogy a helyiséget kibővítik s egyúttal új butorokkal is ellátják. Az új tisztviselői kar így alakult meg: Hollak Arthur főispán. elnök; Sándor Mózes és Solymossy Lajos dr. alelnökök; Koncez Aurél titkár; Lázár József könyv- és Molnár Sándor pénztáros; Adam Albert, Hlatky Miklós és Szombafalvi Lajos gazdák; Damokos Andor dr. Deimár Károly, Diószeghy Samu, Bedő Ferencz, Fás Gyula, Gyarmathy Dezső dr. Kovács Mór dr. Mezei Ödön dr. Ráczkó Samu dr. Hoffmann Sándor, Ugron István, Valentsik Ferencz dr. Gyarmathy Ferencz, Ilyés Miklós, Lázár Adam gróf, Szabó Albert, Florián Kristóf, Homolay Lajos, Persiani János, Kovács Dániel és Györfly Titusz választmányi tagok.

— **A helybeli róm. kath. elemi leányiskola** növendékei által e hó 18-án (vasárnap) d. u. 4 órakor az intézet nagytermében iskolai czélokra farsangi színi előadást rendezte, melyre a t. közönséget e helyen is tisztelettel meghívja az igazgatóság. A meghívók a hét elején lesznek szétküldve. Jegyeket előre válthatni Betegh Pál könyv- és papírkereskedésben.

— **Sorozás vármegyénkben.** Az udvarhelyi főszolgabírói járás hadkötelesei a következő napokon állanak elő a főszorozásra: Március 1-én Korond nagyközség, a farkaslaki és pálfalvi jegyzői kör; március 2-án Zetelaka nagyközség, a fenyédi és szent-tamási jegyzői kör; március 5-én a parajdi és alsófalvi jegyzői kör; március 6-án az oláhfalvi, bögyözi és vágási körök legénységei. A hadköteleseknek (1877., 1878. és 1879-ben születettek) reggel 7 óra a fenti napokon, Székely-Udvarhelyt a sorozási helyiségben (vármegyeház) pontosan meg kell jelenni. — Sz.-Udvarhely város ifjúsága március 7-én kerül sorozásra. — Sz.-Keresztúr március 9., 10., 12., 13. és 14-én lesznek a sorozások. Az oklándi főszolgabírói járásban pedig Homoród-Oklandon március 17., 19., 20. és 21-ik napján soroznak.

— **A székelyudvarhelyi „Polgári Önképző és Segélyező Egylet”** február 12-iki fillerestélyének műsora: I. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. „Szervusz”, előadja: Blájer Balázs. Ezt követi: Jeremiás siralmai. Bohózat I. felv. Irtá: Vidra Sipka. Rendező: Fischer Ferencz. Személyek: Bibiresóky Tóbiás, pesti házi ur ifj. Szemerjai Károly. Lidi, leánya Szabó Ilonka. Skolasztika. Vén kisasszony ifj. Asztalos Dánielné, Dr. Szuszinka Jeremiás Hettás Gusztáv. Karesu Pista Mészáros Zoltán. Jutka Szabó Irén. 1-ső biztos Szemerjai Imre. 2-ik biztos Almási Antal. Történet: Bibiresóky házában. 4. Szavaltat, Fodor Boldizsár által. Végül: Oh a z o k a klub b o k! Bohózat I. felvonásban. Rendező: Fischer Ferencz. Személyek: Férj Mészáros Zoltán. Feleség Veres Nella. Utolsó Bölény ifj. Szemerjai Károly. Fátalos hölgy Paláncz Emma. Táncz 12 óráig! Rendezők: Fischer Ferencz, r. biz. elnök. Schubert Emilia, Mészáros Róza, Jakabovszky József, Barkóczy Endre. Ez alkalommal a hölgyek 40 fillér és az urak 60 fillér belépő-díjat fizetnek személyenként. A mi tekintve a rendkívül érdekes műsort, méltányos is Ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— **Városunk képviselőlete** mult héten Gyarmathy Dezső dr. polgármester elnöke alatt rendkívüli közgyűlésben tárgyalta az utcai aszfalt járdát is a többek között. A társasággal kötött szerződést elfogadta és sürgősen felterjesztette a felsőbb hatósági jóváhagyás kinyerése végett. Vajjon diadallal kerül-e ki a felebbesések tömkelegéből, nem tudhatni. Annyi bizonyos, hogy már ideje volna ez ügyet elintézni és homli kiesnyeskedések miatt egy egész város közönségét a „tenyérnyi” járó helylyel nem bosszantani. A vármegyei szegények háza létesítésére elvben megadják az ingyen telket s 30 nap múlva tárgyalásra kerül.

— **A vigetéstly igazán** vigan folyt le s mint értesülünk nemcsak erkölcsi, de anyagi tekintetben is kolosszális az eredmény. Elszámolást nem vettünk s így számokban nem jelezhetjük az anyagi részt.

— **A muzsnai E. M. K. E. Olvasó- és Daloskör** sa-lát pénztára javára folyó 1900. év február 25-én dal-

estélylyel egybekötött tánczvizalmat rendez az áll iskola helyiségében, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívják: Sándor András ref. lelkész, r. b. elnök. Zsakó János áll. isk. tanító, Abraham Elek, Kinda Sándor, Szász Béla áll. isk. ig. tanító, Dénes Lajos, Kovács József, rendező bizottsági tagok. Műsor: 1. Szózat, éneklí a dalkör. 2. Szaval: Szász Irma, 3. Népdalegyveleg, éneklí a dalkör. 4. Szaval: Kocs Lajos. 5. Lengyel Hymusz, éneklí a dalkör. 6. Vigmonolog, előadja Máté Péter. 7. Inszurgensek riadoja, éneklí a dalkör. Táncz! Belépti díj: személyenként 50 fill., családjegy 2 személyig 80 fill., azonfelül 1 kor. 20 fill. Kezdeté este 7 órakor.

— **Négy hónapig a Küküllőben** Mult vasárnap épen négy hónapja, hogy Dobai István malomfalvi földműves a helybeli országos vásár alkalmával rejtélyesen eltűnt. Most találták meg. Felboncolták a helybeli közközházban és hulláját Malomfalván eltemették. A boncolásnál kül-erőszaknak, avagy mérgezési esetnek nyoma nem volt található s így halálának oka továbbra is talány marad — talán örökre. A nyomozat foly.

— **Szentgyeházas-Olahfalva község** tüzoltó-alapja javára e hó 11-én (ma) Boros Domokos vendéglőjében a székelyudvarhelyi első zenekar közreműködésével zártkörű táncmulatságot rendeznek, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

— **Emléket Orbán Balásznak.** Orbán Balásznak Székely-Keresztúron felállítandó szobra javára újabb a következő kegyes adományok folytak be: Tompa László Bethfalváról 2 k., Kemény István ev. ref. pap Szilágy-Varsolc 1 k., fel évi kamatból 88 k. 12 f., dr. Hankó Domokos kir. közjegyző helyettes a „Székely-Udvarhely” szerkesztősége utján 4 k., N. Varga Mózes ev. ref. tanító gyűjtése Berettyó-Ujfaluban 5 k. Hoitsy Pál Budapestről hatodszor 3 k. 55 f., J. Gyulai Városi Takarékpénztár 6 k., összesen 109 k. 67 f. Ehez adva az eddigi gyűjtés összegét 3216 k. 37 f., a szoboralap tesz ma 3326 korona 40 fillért. Fogadják a nemesszövü adakozók hazafias adományukért a szoborbizottság hála köszönetét. Székely-Keresztúr, 1900. jan. 30. Barabás Lajos, b. pénztárnok.

— **Uj gyógyszerárt Oláhfaluban.** König Károly okl. gyógyszerész Szentgyeházas-Olahfaluban gyógyszerárt rendez be s azt e hó közpeze táján megnyitja. Szentgyeházas-Olahfalva körébe mintegy 10,000 lélek tartozik s így a szorgalmas és jeles képzettségű gyógyszerészt előre is szép jövő biztatja. Nagy hiányt pótol majd a Homoród-fürdő vendégeinek is.

— **A székely ifjúság fillérei.** Székelyföldi gimnáziumaink és polgári iskoláink tanári karának és növendékeinek is „Felhívást” és gyűjtő-íveket küldött az agyalfalvi székelyemlék bizottsága. Ily hazafias irányú törekvés méltó figyelmet érdemel tanítványainknál. Csak elismeréssel tartozunk a bizottságnak, hogy eszébe jutott a székely ifjúság! Hazafias irányú nevelést fognak végezni a székelyföldi tanárok, ha növendékeikben — azzal a néhány fillérral, melyet amugy is lehozás képre, édessegre, esetleg cigarettire adnának ki — ilyszzerű szent czélok szolgálatánál éreztek keltik. Nehézséggel som fog járni a gyűjtés keresztülvitele; mert az osztályvezető tanárok a lendület „Felhívás” szövegének felolvasása után átadják a gyűjtő-ívet az osztály egyik legjobbnak növendékének, kinél a növendékek sajtát-kezüleg beírják nevüket s azt a pár fillért, melyet aláírtak, átadják az iktartónak, ki a begyűlt összeget beszolgáltatja az osztályvezető tanárnak. Tekintve, hogy a gyűjtő-ívek levéltárlag meg fognak őriztetni, századok multán becses adatot fognak azok képezni a székelyföldi tanítványokról, azok növendékeiről, hazafias szellemökről.

— **H.-Városfalván** jan. 20-án az ujonan alakult Olvasó-egylet javára szavaltatokkal és énekléssel összekötött tánczvizalom volt, mely erkölcsileg és anyagilag is jól sikerült. Felülfizetéseket együtt a bevétel 75 kor., az összes kiadás 36 kor. 80 fillér, a tiszta jövedelem 38 kor. 20 fillér. Felülfizettek: dr. Heltai Ferencz országgyűlési képviselő 5 koronát, Úrmósi Károly lelkész 80 fillért, Bedő József és Péter Sándor 40—40 fillért, a miért e helyen is szíves köszönetét fejezi ki a rendezőség.

— **Emléket az agyalfalvi réten.** Az emlék javára adakoztak: Nagy Tamás főszolgabíró 198. sz. gyűjtő-íven 24 kor. 60 fillér. Czeglédi Népbank 1 kor., Szarvasi Takarékpénztár 1647. sz. gyűjtőívén 10 kor., Vida Mózes 84. sz. gyűjtőívén 14 kor. 12 fill., György Sándor önkéntes gyűjtése 7 kor. 8 fill., Agyalfalva községe 20 kor., Dalegylet 18 kor., Olvasó-körtől 6 kor., Temetkezési Egylet 4 kor., összesen 69 korona 20 fillér a Székely-Udvarhely szerkesztősége által összesen 104 korona 80 fillér. Ezt hozzáadva a már begyűlt 2113 kor. 54 fillérhez, az alap összege tesz 2218 kor. 34 fillért. Fogadják a nemesszövü adakozók hazafias adományukért a végrehajtó bizottság hála köszönetét. Sz.-Udvarhely, 1900. február hó 3-án, Ferenczi János, végreh. bizotts. pénztárnok.

— **A székelykeresztúri társaskör** e hó 17-én saját pénztára javára zártkörű tánczestélyt rendez, melyre e helyen is meghívja a t. közönséget. Személy-jegy 1 k. 20 f., családjegy 3 korona s diákjegy 60 fillér és kezdete este 8 órakor lesz.

Közönség köréből.*

Tekintetes Szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy b. lapjában egyes körülményekről elmondhassuk véleményünket. Hátha panasznak jogorvoslatra találna. Szombafalva kicsiny községünk a városhoz csatolódott s már Isten jó voltából mi is városi polgárok vagyunk. A városhoz való csatlakozással azon remény kecsgetett, hogy ósdi falusi létünkben kivételké, kapunk rendőrséget, világító lámpákat, hogy a sártengert estéknél kikérülhessük.

Építetünk bérházakat, hogy a házbér a befektetett tőkénk kamatait kihozza s még nekünk is maradjon valami. Azonban a folytonos sár és sötétség miatt nem hogy a nagyobb hivatalnokok, de még a díjnokok is felmondták lakásukat s a belvárosba költöznek.

Ezen rovat alatt megjelont közleményekért csak a sajtó hatóság irányában vállal felelősséget a szerk.

Mintán második éve, hogy a városatyák velünk mit sem gondolnak s minthogy a pótdólt hűségesen behajtják s így tehát ha fizetésről van szó, város vagyunk, s ha jogról falu. Kérdjük, hajlandó-e Székely-Udvarhely város polgármestere valamit e városrész érdekében tenni, hogy ezen ázsiai állapotok megszűnjenek?

Szombafalvi trunksok.

Szerkesztői üzenetek.

Figyelőnek. Helyesen, tartalmasan, élénken megirt tudósítást köszönettel vettük. Csak látogasson el máskor is tanítók gyűléseire. Sok szép és hasznos ügy kerül ot megvitatásra tanítók minden érdekeltől őri mmel fogadnak.

F. Sz. L. Budapest. Szívesen fogadjuk a szemelvényeket. Küldje előbb.

Beküldő. Nem tudunk tét sorítani. Várunk. Hogy a bekövekezett tények szomorúan igazat itak nekünk, eléggé sajnáljuk. A „gyönyörű kompnia” szatgaszása már csak napok kérdése lehet.

Uj egylet. Minden jó ezülu egyleti ügyet, mely a közönséget érdekelheti, a „Székely-Udvarhely” felkarol s az arra vonatkozó rövid és tartalmas közleményeknek minden díj nélkül adunk helyet. Szívesen vesszük a közégi gyűlésekről szóló újdonságokat is, ha azok közérdekűek.

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 1705—1900. alisp. Pályázati hirdetmény. Udvarhelyvármegye főispánjának f. évi 53. szám alatt kiadott intézkedése folytán a vezetésem alatt álló vármegye központi számvétségénél betöltendő 1-ső alszámvévei állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen 1600 korona évi fizetés és 400 korona évi lakbér-illetményvel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883-ik évi I. törvényczikk 17. §-ában előirt kérvénysítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket Udvarhelyvármegye főispánjához ezimezve **folyó évi márczius hó 31-éig** bezárólag annál is inkább adják be, mivel az ezen határidő letele után beérkező, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételnt nem fognak. Székely-Udvarhelyen, 1900. évi február hó 5-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

Udvarhelyvármegye alispánja. Sz. 2120—900. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előjáróságnak. A bilaki loávató bizottságnak alábbi hirdetményét azon felhívással közlöm, hogy azt az összes lótenyésztőknek mielőbb hozza tudomására. „A t. cz. lótenyésztők felkérletnek, hogy április 1-ig az eladó három éves és esetleg 4—6 éves lovakait a bilaki esikótelepparancsnokságnak bejelentsek. Ezen jelentésben minden lónak kora, neve, színe, magassága és származása kimutatandó. Daczára annak, hogy a bizottságnak arra, hogy minden egyes tenyésztőt saját lakhelyén felkeressen, igen szűkre van mérve az ideje, mégis a lehetőségig minden ménesbe és nagyobb tenyésztőhöz elmegy. A félreeső kisebb tenyésztőket vagy kiirt pólóvársra, vagy egy a lakhelyüktől legfeljebb 15—20 kilométerre eső helységbe meghívja, hogy ott lovaikat a bizottságnak előállíthassák. A t. cz. tenyésztők csak olyan lovakat jelentsenek be, melyek tavaszkor legalább 3 évet betöltöttek, legalább is a 157 cm. magasságot megítik és a mellett erős és paripának (hátas lónak) alkalmas egyenes hátúak.” A loávató bizottság szívesebben vásárol hároméves esikókat természetes legelő karban, mint egészsegtelen pótszerekkel tulhizlaltakat. A mi a megvételre alkalmas lovak árát illeti, megemlitendő, hogy ez a lovak magasságához, minőségéhez és származásához méretik és a tenyésztők érdekében a lehető legelőnyösebben állapítatik meg. A beérkezett bejelentések alapján az uti tervek kidolgoztanak és minden tenyésztő biztosan számíthat rá, hogy a május 15-től augusztus 15-ig terjedő időközben idejekorán megkapja az iránt az értesítést, hogy hol és mikor szemléli meg lovait a bizottság. Ha valamely tenyésztő a már ide bejelentett lovat időközben más felé eladott, felkérletik, hogy azt a loávató bizottságnak azonnal tudtára adja, hogy szükségtelen ut ne tétessék.” Sz.-Udvarhelyen, 1900. évi február hó 6-án. Dr. Damokos Andor, alispán.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 2053—1900. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előjáróságnak. Közhírré tétel végett értesitem, hogy a Bethlenfalva község sertésállományában szörványosan fellépett sertésvész miatt a törvényes zárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1900. február hó 5-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

Sz. 6456—1899. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Tamás Mária végrehajtónak Szabó Elek végrehajtást szenvedő elleni 145 ft tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székhelyudvarhelyi kir. törvényszék, (székelyudvarhelyi kir. járásbírósg területén lévő) farkaslaki 905. tjkvben felében alperes Szabó Elek, felében társtulajdonos Szász Zsuzsanna Szabó Elekné nevére irt A + 212]p. hr. sz. malomház 400 frt, 178]j. hr. sz. 2 frt kikiáltási árban 1881. év LX. t.-cz. 156. §. értelmében egészben az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi márczius hó 3-ik napján d. e. 9 óra-kor** Farkaslaka községében megártandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltáson alól is eladati fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. év november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1899. évi december hó 11-én.

Györfly,
kir. tsvzéki egyes bíró.

ELADÓ

Gergely Mózesnél Homoród-Szt-Mártonban mintegy

20 köbméter tölgyfa.

Szállak hossza 2 m. 55 centi, foka 10 centi

Az alsó piac téren 199. házszám alatt lévő emeletes kőház szabad kézből eladó. Értekezhetni id. Kassay Árpád vendéglőssel, vagy a tulajdonossal Olajos Farkassal Gyergyó-Alfaluban.

Sz. 527—899. bv.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közli, hogy az oklándi kir. járásbíró 1899. évi Sp. 348/3. számú végzése következtében dr. Valentsik Ferenc ügyvéd által képviselt Juon Mihály János zoltáni lakos javára Dénes János és társai peteki lakosok ellen 100 kor. s jár. erejéig 1899. évi október hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 338 frt 50 krra becsült: I. Dénes Jánosnál 2 ló, 2 lóhám, 1 szekér, 1 vasek, 1 odor széna és törökbuza, II. Bíró Sándornál 2 ló, 2 sertés, 30 kalangya buza, 25 kalangya zab, 1 kas törökbuzából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1899-ik évi V. 250/2. számú végzése folytán 100 kor. tökélettel, ennek 1898. évi szeptember hó 29. napjától járó 8 százalékos kamatai, a százalék váltó díj és eddig összesen 43 frt 35 krrban bíróilag már megállapított költségek erejéig Peteken, alperesknél leendő eszközésére 1900. évi február hó 24-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igényelők, becsárón alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1900. évi február 5-én.

Pollák Ignác,
kir. bírósági végrehajtó.

A Székelykeresztúri Önszegélyző Népbank XXVIII-ik rendes közgyűlést

Székely-Keresztúron, saját helyiségében 1900. február hó 25-én délelőtti 9 órakor tartja, melyre a tagok tisztelettel meghívtnak.

Tárgysorozat :

1. Jegyzőkönyvet hitelesítő választása,
2. Jelentés az 1899. üzletéről,
3. Zárószám és mérleg előterjesztése a felügyelő bizottság jelentésével,
4. Mérleg megállapítása és a felmentvény iránti intézkedés az igazgatóság s felügyelő bizottság névére.
5. Az igazgatóság előterjesztései: a) a tiszta nyereségre, b) a 76 kor. 46 fillér behajthatatlan követelés törlesztésére, c) a késedelmes betevőkre s kamatlábakra és d) a felügyelő bizottság díjazása névére.

Székely-Keresztúr, 1900. február 7.

Az igazgatóság.

Sz. 880—900. szb.

Pályázati hirdetmény.

A kissolymosi körjegyzői állásra, mely következő javadalmazással van egybe-kötve: évi fizetés 800 korona és mellékjuttatások, a pályázatot kihirdetem. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket **foljó évi február hó 16-ig** hozzám annál bizonyosabban adják be, minthogy a később beérkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Székely-Keresztúr, 1900. január hó 24.

Gálffy Kálmán,
főszolgabíró.

KÖZGYŰLÉS.**Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár**

részvénytársaság

1900. évi február hó 18-án délelőtti 9 órakor

Székely-Udvarhelyen, hivatalos helyiségében tartja

XVIII. RENDES KÖZGYŰLÉSÉT.**Tárgysorozat :**

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről; a mérleg megállapítása s a nyereségy felosztására vonatkozó javaslata; és Dr Solymossy Lajos volt vezér-igazgató jutalmazása iránt beadott kérvényének tárgyalása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. Alapszabály módosítás.
4. Választás.

A közgyűlésre a t. részvény-tulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitásaig lehetőleg a megelőző két napon, az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek

Székely-Udvarhely, 1900. január hó 20.

2—2.

Az igazgatóság.

Sz. 28—1900. szb.

Árverési hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében kebelezett Erked község tulajdonát képező erdők üzemosztályának 31-ik osztágn az 1895. évtől 1899. évig kihasznált vágás területben magfáknak visszahagyott 350 drb 267 m³ müfára és 407 m³ tűzfára becsült tölgyfakészlet 1900. évi február hó 13-án, esetleg következő napjain a helyszínén mindenkor d. e. 9 órakor kezdetét veendő nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár a becsár. Árverezők kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzül az árverést vezető kezéhez lefizetni és egyúttal kijelenteni, hogy az árverési feltételeket ismerik s azoknak magukat alávetik.

Az árverési feltételek Erked község-házánál, alólírott járási főszolgabíró, valamint a székelykeresztúri m. kir. erdőgondnokság irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Keresztúr, 1900. január 24-én.

Gálffy Kálmán,
főszolgabíró.

Sz. 1709—1900.

I.

Árverezési hirdetmény.

Homoródszentmártoni közbirtokosság tulajdonát képező havasi erdőrezs eladására kijelölt 100 hold területen levő fenyőfa eladása iránt tartott első árverezés eredményre nem vezetvén, a második árverezésre határidőül **ez évi február hó 26-ika d. e. 10 órája** tűzetik ki H.-Szent-Márton község-házához.

Kikiáltási ár a szakértő által megállapított 23681 frt 47362 korona, bánatpénzül ennek 10 százaléka teendő le.

Egyéb feltételek a homoród járási főszolgabírónál és a m. kir. erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Homoród-Oklandon, 1900. január hó 31.

Benedek Imre,
főszolgabíró.

Sz. 879—1900. szb.

Pályázati hirdetmény.

A nagygalambfalvi körjegyzői állásra, mely következő javadalmazással van egybekötve: évi fizetés 800 korona, anyakönyvvezetői tiszteletdíj 200 korona, lakbér 100 korona, irodaátalány 60 korona, a pályázatot kihirdetem.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket **foljó évi február hó 16-áig** hozzám annál bizonyosabban adják be, minthogy a később beérkező folyamodványokat figyelembe venni nem fogom.

Székely-Keresztúr, 1900. január 24-én.

Gálffy Kálmán,
főszolgabíró.